

IJTIMOIIY LOYIHALAR ASOSIDA TALABALARNING KASBIY KOMPETENSIYASINI RIVOJLANTIRISHNING MAZMUN-MOHIIYATI VA O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI

Xoliqova Laylo Faxriddinovna

Samarqand davlat chet tillar instituti dotsenti (PhD).

Annotatsiya

Ijtimoiy loyihalar talabalarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishda muhim ahamiyat kasb etadi. Ushbu jarayon ularga nazariy bilimlarini amaliyotda qo'llash imkonini beradi. Loyihalar ijtimoiy masalalarni hal qilishga qaratilgan bo'lib, talabalarning mas'uliyat va jamoada ishlash ko'nikmalarini oshiradi. Shuningdek, bu jarayon talabalarning ijodiy fikrlash va tashabbuskorlik qobiliyatlarini rivojlantiradi.

Kalit so'zlar: Kasbiy kompetensiya, ijtimoiy loyihalar, amaliyotda qo'llash, talaba rivojlanishi, mas'uliyat, jamoada ishlash, ijodiy fikrlash, tashabbuskorlik, nazariy bilim, ijtimoiy masalalar.

Abstract

Social projects play a key role in developing students' professional competencies. This process allows them to apply theoretical knowledge in practice. Projects are focused on solving social issues, enhancing students' responsibility and teamwork skills. Additionally, it fosters their creative thinking and initiative abilities.

Keywords: Professional competence, social projects, practical application, student development, responsibility, teamwork, creative thinking, initiative, theoretical knowledge, social issues.

Аннотация

Социальные проекты играют важную роль в развитии профессиональных компетенций студентов. Этот процесс позволяет им применять теоретические знания на практике. Проекты направлены на решение социальных проблем,

улучшая навыки ответственности и работы в команде. Кроме того, этот процесс развивает у студентов творческое мышление и инициативность.

Ключевые слова: Профессиональная компетенция, социальные проекты, применение на практике, развитие студента, ответственность, работа в команде, творческое мышление, инициативность, теоретические знания, социальные проблемы.

Zamonaviy ta'lim tizimida talabalarni nafaqat nazariy bilimlar bilan ta'minlash, balki ularning kasbiy kompetensiyalarini amaliyotda rivojlantirish ham muhim ahamiyatga ega. Ijtimoiy loyihalar bu jarayonda talabalarni nafaqat kasbiy bilimlar bilan, balki mas'uliyat, jamoada ishlash, ijodiy fikrlash va tashabbuskorlik kabi ko'nikmalar bilan ham ta'minlashga yordam beradi. Ushbu maqolada ijtimoiy loyihalar asosida talabalarni kasbiy kompetensiyasini rivojlantirishning mazmun-mohiyati va o'ziga xos xususiyatlari tahlil qilinadi.

Kasbiy kompetensiya talabaning o'z kasbiga oid bilim, ko'nikma va malakalarni amaliyotda qo'llay olish qobiliyatini anglatadi. Shuningdek, bu jarayon talabaning real hayotdagi vaziyatlarga moslashish, ijtimoiy mas'uliyatni his qilish va jamoada samarali ishlashni o'rganishiga yordam beradi (Karimov, 2019). Ijtimoiy loyihalar esa talabalarga nafaqat nazariy bilimlarni amaliyotda qo'llash imkoniyatini yaratadi, balki ularni jamiyatdagi muammolarni hal qilish jarayonida faol ishtirok etishga undaydi. Ijtimoiy loyihalar talabalarning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantirishda o'quv jarayonining muhim qismi hisoblanadi. Tahlillarga ko'ra, ijtimoiy loyihalar talabalarga ijtimoiy mas'uliyatni his qilish va jamoada ishlash ko'nikmalarini rivojlantirishga xizmat qiladi (Tursunov, 2021). Ijtimoiy loyihalar yordamida talabalarga murakkab ijtimoiy va kasbiy vaziyatlarda qarorlar qabul qilish, ijodiy fikrlash va tashabbuskorlikni rivojlantirish imkoniyatlari taqdim etiladi. Bu, o'z navbatida, ularning kasbiy ko'nikmalarini mustahkamlashga yordam beradi.

Kompetensiya asoslangan yondashuvda talaba faqat nazariy bilimlarga ega bo'lishi kerak emas, balki bu bilimlarni amaliyotda qo'llash qobiliyatiga ega bo'lishi lozim. Ijtimoiy loyihalar talabalarni real muammolarni hal qilish jarayoniga jalb qiladi va ularning kasbiy kompetensiyalarini rivojlantiradi. Loyihaviy o'qitish metodikasi talabalarga real hayotdagi muammolarni hal qilishni o'rgatadi. Bu metodika yordamida talabalar ijtimoiy loyihalar orqali mustaqil ishlashni o'rganadilar. Loyihaviy o'qitish jarayonida talabalar muammolarni aniqlash, rejalashtirish va amalga oshirishni o'rganadilar. Faol ta'lim metodlari orqali talabalar o'z bilimlarini faollik bilan baham ko'rishadi. Guruh ishlari, munozaralar, rolli o'yinlar va interaktiv mashg'ulotlar talabalar orasida o'zaro muloqot o'rnatadi, shuningdek, jamoada ishlash va muammolarni yechish ko'nikmalarini rivojlantiradi.

Integrativ yondashuvda talabalarning nazariy bilimlari amaliy mashg'ulotlar bilan uyg'unlashtiriladi. Bu yondashuv talabalarga turli fanlar bo'yicha olgan bilimlarini o'zaro bog'lash imkoniyatini yaratadi va ularni murakkab ijtimoiy masalalarni hal qilishga tayyorlaydi. Refleksiya va baholash metodlari talabalarning kasbiy rivojlanishini tahlil qilishga yordam beradi. Talabalar o'z faoliyatlarini baholash orqali o'z kuchli va zaif tomonlarini aniqlaydi va keyingi faoliyatlarida bu bilimlarni qo'llaydilar. Bu loyiha ekologik muammolarni hal qilishga qaratilgan bo'lib, talabalarga atrof-muhitni himoya qilish bo'yicha amaliy ishlarni bajarishga yordam beradi. Talabalar hududlaridagi ekologik muammolarni aniqlab, ularni hal qilish uchun o'quv dasturlari va amaliy tadbirlar o'tkazadilar.

Kam ta'minlangan oilalarga yordam ko'rsatish orqali talabalar ijtimoiy mas'uliyatni rivojlantiradilar. Talabalar yordam dasturlarini ishlab chiqish, xayriya tadbirlari o'tkazish orqali kam ta'minlangan oilalar hayotini yaxshilashga ko'maklashadilar. Bu loyiha talabalarga sog'lom turmush tarzini targ'ib qilishni o'rgatadi. Talabalar sog'lom ovqatlanish, sport va tibbiy profilaktika haqida o'quv dasturlari tuzib, amaliy tadbirlar o'tkazadilar. Mahalliy hunarmandchilikni rivojlantirish loyihasi talabalarga iqtisodiy va madaniy ko'nikmalarni

rivojlantirishga yordam beradi. Talabalar mahalliy hunarmandlarni qo'llab-quvvatlash va ularning mahsulotlarini bozorga chiqarish bo'yicha amaliy ishlarni bajaradilar.

Ijtimoiy loyihalar talabalarning kasbiy kompetensiyasini rivojlantirishda muhim vosita hisoblanadi. Ular talabalarni nazariy bilimlarni amaliyotda qo'llashga, jamoaviy ishlashga va jamiyatdagi muhim ijtimoiy masalalarni hal qilishga o'rgatadi. Ushbu loyihalar talabalar orasida mas'uliyat hissini, ijodiy fikrlashni, tashabbuskorlikni rivojlantiradi va ularni murakkab kasbiy vaziyatlarda tezkor va samarali yechimlar topishga tayyorlaydi. Shu tariqa, ijtimoiy loyihalar talabalarning nafaqat kasbiy, balki ijtimoiy faol fuqarolar bo'lib shakllanishiga xizmat qiladi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Karimov, O. *Kasbiy kompetensiyalarni shakllantirishning nazariy asoslari*. Toshkent: Ma'naviyat, 2019. — 152 b.
2. Xolmatov, A. "Talabalar nazariy bilimlarini amaliyotda qo'llash metodikasi". *O'zbekiston pedagogika jurnali*, 2020, №3, 45-50 b.
3. Tursunov, R. *Ijtimoiy loyihalarning ta'lim jarayonidagi o'rni*. Samarqand: Ilm ziyo, 2021. — 98 b.
4. Nazarova, M. "Jamoada ishlash va ijodiy fikrlash ko'nikmalarini rivojlantirish". *Ta'lim va taraqqiyot*, 2018, №2, 23-27 b.
5. Asqarov, N. *Talabalarni real hayotga tayyorlashda ijtimoiy loyihalarning o'rni*. Toshkent: Yangi asr avlodi, 2022. — 165 b.
6. Boyle, A. *Developing Professional Competencies in Higher Education*. London: Routledge, 2017. — 213 p.
7. Polat, E. *Project-Based Learning in Modern Education*. Moscow: Prosveshchenie, 2019. — 256 p.
8. Vygotsky, L.S. *Mind in Society: The Development of Higher Psychological Processes*. Cambridge: Harvard University Press, 1978. — 159 p.

9. Beetham, H. *Rethinking Pedagogy for a Digital Age*. New York: Routledge, 2005. — 270 p.
10. Kolb, D.A. *Experiential Learning: Experience as the Source of Learning and Development*. New Jersey: Prentice Hall, 1984. — 256 p.